
Svenska kyrkans överklagandenämnd

Verksamhetsberättelse år 2014

1 Överklagandenämndens organisation och sammansättning

1.1 Överklagandenämndens uppgifter

Enligt 13 § lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan ska beslut som avser att någon inte får ta del av Svenska kyrkans handlingar överprövas på det sätt som Svenska kyrkan bestämmer. I den utsträckning Svenska kyrkan bestämmer får också andra beslut överprövas. För att inom Svenska kyrkan ytterst pröva sådana frågor ska enligt lagen om Svenska kyrkan inrättas ett särskilt organ. Ordföranden i detta organ ska vara eller ha varit ordinarie domare.

Svenska kyrkans överklagandenämnd är enligt 10 kap. 10 § kyrkoordningen ett särskilt organ för att ytterst överpröva beslut inom Svenska kyrkan. Överklagandenämnden ska självständigt fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen. Bestämmelser om Överklagandenämndens sammansättning, beslutförhet och omröstningsregler finns i 16 kap. kyrkoordningen. Utöver särskilda bestämmelser i kyrkoordningen om överklagande till Överklagandenämnden anges i 58 kap. 18 § kyrkoordningen att det är Överklagandenämnden som prövar frågor om omprövning, dvs. motsvarande resning och återställande av försutten tid. Därutöver kan Överklagandenämnden med stöd av 58 kap. 1 § andra stycket kyrkoordningen pröva överklaganden av sådana arbetsgivares beslut som enligt ett kollektivavtal mellan Svenska kyrkan som arbetsgivare och en eller flera arbetstagarorganisationer särskilt får överklagas på detta sätt. Överklagandenämnden fastställde den 12 april 2000 en arbetsordning vari bl.a. regleras delegationer till nämndens ordförande och sekreterare.

1.2 Överklagandenämndens ledamöter och ersättare

Överklagandenämnden ska enligt 16 kap. 2 § kyrkoordningen bestå av en ordförande som är eller har varit ordinarie domare, en ledamot som är präst och har avlagt teologie doktorsexamen, en ledamot som är präst och har dokumenterad kunskap och erfarenhet inom det kyrkorättsliga området, en ledamot som har avlagt juris kandidatexamen eller juristexamen, samt en övrig ledamot. Ledamöterna ska ha god kännedom om Svenska kyrkans verksamhet. För ordföranden ska det finnas en personlig ersättare medan det för var och en av de övriga fyra ledamöterna ska finnas två personliga ersättare, som uppfyller de kvalifikationskrav som ställs för respektive ledamot. Överklagandenämnden har under år 2014 bestått av följande ledamöter och ersättare.

Ledamöter

F.d. justitierådet och ordföranden i Högsta domstolen Johan Munck, ordförande, teol. dr Cecilia Nahnfeldt t.o.m. den 17 november, teol. dr Esbjörn Särdaqvist fr.o.m. den 18 november, f.d. domprosten teol. lic. Hans-Olof Hansson, f.d. stiftssekreteraren jur. kand. Torgny Werger och Ingrid Karlsson.

Ersättare

F.d. lagmannen Ingvar Paulsson för Johan Munck, teol. dr och fil. kand. Kjell Kallenberg för Cecilia Nahnfeldt t.o.m. den 17 november och fr.o.m. den 18 november för Esbjörn Särdaqvist, teol. dr Annika Borg för Esbjörn Särdaqvist fr.o.m. den 18 november, teol. lic. biskop em. Caroline Krook och kontraktsprosten teol. kand. och fil. mag. Lars Viper för Hans-Olof Hansson, docenten i processrätt Eric Bylander samt departementsrådet Birgitta Eilemar för Torgny Werger, advokaten Britt Louise Agrell och Ingrid Borgström för Ingrid Karlsson.

Sekreterare

Lagmannen Lars Bjurstam och hovrättsrådet Maria Wetterstrand Hagström.

Sammanträden

Under år 2014 har nämnden sammanträtt åtta gånger. Sammanträdena har ägt rum den 24 januari i Uppsala, den 21 mars i Stockholm, den 9 maj i Göteborg, den 5 juni per telefon, den 18 augusti i Stockholm, den 3 oktober per telefon samt den 18 november och 12 december i Stockholm.

1.3 Kansli- och ekonomifrågor m.m.

Av 16 kap. 2 § fjärde stycket kyrkoordningen framgår att sekreterare och föredragande i Överklagandenämnden är jurister som utses av nämnden. Sekreterarna anställs dock av kyrkokansliet som också – efter samråd med Överklagandenämndens ordförande – fastställer ersättningen för sekreterarnas arbete.

Överklagandenämnden har inte något självständigt budgetansvar eller egen internbudget. Kostnaderna för Överklagandenämndens verksamhet har för budgetåret 2014 täckts genom anslaget för verksamhetsområdet Kyrkomötet.

Nämndens kansligöromål fullgörs av personal vid kyrkokansliet. Under året har nämndens sekreterare biträtt av planeringssekreteraren Karin Bohlin, kyrkorättsavdelningen.

Överklagandenämndens avgöranden publiceras på Svenska kyrkans hemsida, www.svenskakyrkan.se/overklagandenamnden. Hemsidan uppdateras av kyrkokansliet.

2 Överklagandenämndens inriktningsmål och effektmål

Överklagandenämndens verksamhet har liksom tidigare varit inriktad utifrån ett mål som kan preciseras till att nämndens ärenden ska avgöras på ett rättssäkert och effektivt sätt samt effektmålet att medianåldern för ärenden som avgörs genom

nämndbeslut inte bör överstiga tre månader. Nämnda mål anser sig Överklagandenämnden väsentligen ha uppfyllt under 2014.

3 Överklagandenämndens ärenden

3.1 Inkomna ärenden

Från	Överklaganden/ Begäran om omprövning eller beslutsprövning				Övriga ärenden			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
Överklagandenämnden	0	7	1	1	1	1	1	2
Kyrkomötet	0	0	0	0	0	0	0	0
Kyrkostyrelsen	0	1	1	0	3	2	1	2
Stiftsstyrelse	2	4	14	4	0	0	0	0
Domkapitlet i Uppsala stift	0	1	1	1	0	0	0	1
Domkapitlet i Linköpings stift	5	2	3	1	1	0	0	0
Domkapitlet i Skara stift	1	1	5	0	0	0	0	0
Domkapitlet i Strängnäs stift	2	2	0	0	0	0	0	0
Domkapitlet i Västerås stift	6	2	2	1	0	0	0	2
Domkapitlet i Växjö stift	6	4	5	4	0	0	0	4
Domkapitlet i Lunds stift	5	5	2	0	0	0	0	0
Domkapitlet i Göteborgs stift	6	3	3	1	0	0	0	4
Domkapitlet i Karlstads stift	0	0	0	0	0	0	0	0
Domkapitlet i Härnösands stift	3	0	2	0	0	0	0	0
Domkapitlet i Luleå stift	5	4	3	0	0	0	0	1
Domkapitlet i Visby stift	0	0	1	0	0	0	0	3
Domkapitlet i Stockholms stift	2	3	2	3	0	0	0	2
Annan	1	3	0	0	3	2	5	6
Summa	44	42	45	16	5	5	7	27

3.2 Avgjorda ärenden

Ärendetyp	Nämndbeslut				Ordförandebeslut			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
Administrativt ärende	1	2	2	1	0	6	1	0
Remisser	3	2	1	2	0	0	0	0
Utlämnande av kyrklig handling	0	0	0	0	0	0	0	0
Överklagande enligt KO 29								
DK beslut om kyrkotillhörighet	1	0	3	2	0	0	0	0
Överklagande enligt KO 29								
KS beslut om kyrkotillhörighet	0	0	0	0	0	0	0	0
Överklagande enligt KO 31								
Behörighetsprövning – präst	2	0	0	2	0	0	0	0

Ärendetyp	Nämndbeslut				Ordförandebeslut			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
Överklagande enligt KO 31 Obehörighet att utöva kyrkans vigningstjänst – präst	3	5	5	2	0	0	0	0
Överklagande enligt KO 31 Befogenhetsprövning – präst	2	1	1	4	0	0	0	0
Överklagande enligt KO 32 Behörighetsprövning – diakon	1	0	1	0	0	0	0	0
Överklagande enligt KO 32 Obehörighet att utöva kyrkans vigningstjänst – diakon	1	0	0	0	0	0	0	0
Överklagande enligt KO 32 Befogenhetsprövning – diakon	0	0	0	0	0	0	0	0
Överklagande enligt KO 34 Behörighetsprövning till tjänst som kyrkoherde/komminister	0	0	6	4	0	0	0	0
Överklagande enligt KO 35 DK beslut om församlings- tillhörighet	0	1	0	0	0	0	0	0
Överklagande enligt KO 35 Kyrkostyrelsens beslut om församlingstillhörighet	0	0	0	0	0	0	0	0
Överklagande enligt KO 53 DK beslut om utlämnande av handling	2	1	1	0	0	0	0	0
Överklagande enligt KO 53 Annat beslut om utlämnande av handling	1	4	0	1	0	0	0	0
Överklagande enligt KO 56 Uppgifter i dataregister	0	0	0	0	0	0	0	0
Överklagande enligt KO 57 Beslutsprövning – församling eller samfällighet	13	16	3	12	0	0	0	0
Beslutsprövning enligt KO 57 – stift, tillsättningsnämnd	4	3	18	5	0	0	0	0
Överklagande enligt KO 57 Verkställighetsförbud	3	0	0	0	0	0	0	0
Beslut enligt KO 58:14 Verkställighetsförbud	0	0	1	1	0	0	1	0
Omprövning enligt KO 58:18	3	6	4	1	0	0	0	0
Avvisning	10	5	3	4	0	0	0	0
Summa	50	46	49	41	0	6	2	0

Av de 41 slutliga beslut som Överklagandenämnden fattat under 2014 har utgången i åtta beslut innefattat att det hos nämnden klandrade beslutet undanröjts, upphävts eller helt eller delvis ändrats eller att det beslutats att ärendet ska prövas på nytt. För de 51 slutliga beslut som Överklagandenämnden fattade 2013 var motsvarande siffra densamma. Därutöver har under 2014 fyra ärenden skrivits av.

3.3 Prognos om ärendeutvecklingen

Av redovisningen i avsnitt 3.1 framgår att antalet ärenden som underställts Överklagandenämndens prövning under 2014 varit något färre än under 2013. Någon större förändring av antalet ärenden under 2015 jämfört med 2014 förväntas inte.

4 Behov av översyn av vissa bestämmelser i kyrkoordningen m.m.

Överklagandenämnden har under året uppmärksammat en problematik när det gäller jävsförhållanden i domkapitlet i ärenden enligt 31 kap. 12 § kyrkoordningen. Nämnden har i beslut nr 38/2014 konstaterat att kyrkoordningen inte anvisar någon lösning när både biskopen och domprosten, dvs. domkapitlets ordförande och vice ordförande, är jäviga, varför det har fått accepteras att domarledamoten trätt in som ordförande. Det bör övervägas att förtydliga kyrkoordningen på denna punkt. Nämnden ser i övrigt, utifrån nämndens perspektiv, för närvarande inte behov av ändringar i kyrkoordningen.

Uppsala den 8 juni 2015

Johan Munck
Ordförande

Maria Wetterstrand Hagström
Sekreterare